

Nomen est omen

Manapság divatba jött az utcák átkeresztelése, neveik megváltoztatása. Ez főként az olyan utcákat érinti, melyek nevei a régi rendszerből átöröklődve mára már elavulttá vagy „kényelmetlenné” váltak. Így lett például lakóhelyemen Beloianniszból Szent Imre herceg, Marxból pedig gróf Apponyi Albert.

Azt hihetnénk, ez újkeletű jelenség. Én azonban ismerek egy olyan utcát városomban, melyet már az előző rendszerben (is) lépten-nyomon „átkereszteltek” – s tették ezt anélkül, hogy bárki észrevette volna.

Ezt a keresztelést azonban nem a Városi Tanács rendelte el, s ma sem a Polgármesteri Hivatal utasítására követik el keresztapái. A név olyanná vált, mint a népmese: egy kicsit hozzátettek, egy kicsit elvettek belőle – s így mindenki másképp meséli el, illetve (mivel ez esetben utcanévről van szó) írja le. S ha úgy vesszük, a lényeg nem változott meg: mindenki ugyanarról beszél – csak másképpen.

Pedig a név gazdája függetlenül a politikai változásoktól mindig is elismert történelmi alakjaink közé tartozott. 1849. október 6-án végezték ki Aradon; azaz annak a 13 vértanúnak egyikéről van szó, kinek nevét meg kellett tanulnunk az iskolában (de sajnos általában csak elmondani, s nem leírni), akárcsak az állítólagos hét honfoglaló vezérért. Azonban ő talán a „kevésbé ismert” hősök közé tartozik, kevesebben ismerik nevét, mint például Damjanich Jánosét vagy Vécsey Károlyét. Bár ez sem mentség, de talán ennek tulajdonítható az (és sekélyes helyesírási ismereteinknek), hogy nevét – félelmetes „találékonyssággal” – több változatban írták le, mint például William Shakespeare-ét vagy Dessewffy Arisztidét.

Ennek bizonyítására elég elővennem a címre érkező (hivatalos és nem hivatalos) levelek borítékait. Íme: *Láner György, Lakner György, Laher György, Lakner F. (?), Lachner György, Láhner György, Lákner György, Láher György, Lackner György.*

A latin mondás azt tartja: „Varietas delectat”, a változatosság gyönyörködtet. Nos, ez más esetekben talán így van, de itt nem igaz. Úgy gondolom, meg kell tanulnunk helyesen leírni híres személyiségeink nevét – és nemcsak az övéket, hanem bárkiét is a mindennapi életben.

A bűnözés terjedésével megjelennek hazánkban is a „keresztapák”. Vigyázzunk, nehogy mi is azokká váljunk – helyesírásunkban.

Piti Ferenc

6600 Szentés

Lahner György u. 22.

